
Čeští vědci pomohli objasnit, jak rychle a proč vymírají druhy

Vymírání rostlin a živočichů není zdaleka tak rozsáhlé, jak se předpokládalo. Rychlost ubývání druhů je však velká, a kdyby stejným tempem pokračovalo, může se podle vědců za několik set let ztratit tolik druhů jako při masovém vymírání v geologické minulosti - před 65 miliony lety, kdy zmizeli dinosauři. Čeští a američtí vědci nyní zjistili, že záleží na tom, kde přesně žijí v jaké lokalitě druhů ubývá, řekl dnes ČTK ekolog David Storch z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

"Dív se počítalo, že za rok zmizí několik procenta tropického pralesa a z toho se počítalo vymírání. Odhady byly dány z toho, jaký je vztah mezi plochou a počtem druhů. My ale ukazujeme, že znalost tohoto vztahu nestačí, protože je klíčové, kde přesně se vymírá, kde prales nebo jiné prostředí mizí," řekl ČTK Storch. Kolik druhů na planetě ve skutečnosti je, není stále jasné a také se to těžko odhaduje.

Na studii pracovali výzkumníci z Centra pro teoretická studia UK a Akademie věd ČR a katedry ekologie Přírodovědecké fakulty UK a vědci z americké univerzity v Yale. Výzkum zveřejnil prestižní časopis Nature Communications.

Nejvíce druhů podle jejich zjištění vymírá, začne-li povodňové prostředí mizet od okraje a jeho likvidace pokračuje směrem ke středu, například když povodňový tropický deštný les začne postupně ubývat vlivem šířících se plantáží, které byly kolem něj. Méně naopak druhy vymírají, když se začne prostředí likvidovat od vnitřku směrem ven, například plantáže se rozrůstají v okolí silnice, která povodňový prales protнула.

Důvody těchto rozdílů jsou podle Storchovy poměrně složité, ale zjednodušeně lze říci, že je to tím, že vzácné druhy se s větší pravděpodobností vyskytují na okraji dané plochy. "Je to proto, že vzácné druhy mají tendenci být spíše na okraji nějakého území," doplnil.

U skupin s obecně malými areály rozšíření, jako jsou třeba obojživelníci, může být rychlost vymírání dokonce přímo úměrná rychlosti ničení prostředí, když prostředí ubývá od okraje směrem ke středu. "Jinými slovy, v tomto případě ubude o tolik více druhů, o kolik ubylo povodňového prostředí," dodal.

Výzkum vědci provedli na stávajících celosvětových datech o geografickém rozšíření všech ptáků, savců a obojživelníků. Vytvořili simulace různých situací a studovali, které druhy by vyměly při mizení nějakého území.

Univerzita Karlova využívá zpravodajství z databáze ČTK, jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Přepis, šíření, či další zpřístupňování tohoto obsahu či jeho části veřejnosti, a to jakýmkoliv způsobem, je bez předchozího souhlasu ČTK výslovně zakázáno.